

Urząd Miasta Stołecznego Warszawy

Biuro Zgodności

ul. Niecała 2, 00-098 Warszawa, tel. 22 325 79 00, faks 22 325 79 02
adres do korespondencji: Aleje Jerozolimskie 44, 00-024 Warszawa
Sekretariat.BZ@um.warszawa.pl, um.warszawa.pl

Warszawa, 26 marca 2024 r.

Sprawozdanie

z działalności Pełnomocnika Prezydenta m.st. Warszawy ds. etyki i polityki antykorupcyjnej za rok 2023

Podstawa prawna

§ 4 pkt 16 Zarządzenia nr 864/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Prezydenta m.st. Warszawy ds. etyki i polityki antykorupcyjnej (z późn. zm.¹).

System antykorupcyjny Urzędu m.st. Warszawy

Na podstawie regulacji wprowadzonych w Urzędzie m.st. Warszawy w 2019 r. obowiązuje kompleksowy system propagujący zasady etycznego postępowania, zapobiegający nadużyciom, w tym korupcji oraz sprzyjający ich ujawnianiu. Podstawowymi dokumentami tworzącymi system są:

- Zarządzenie nr 861/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia Polityki antykorupcyjnej m. st. Warszawy;
- Zarządzenie nr 862/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 22 maja 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia w Urzędzie m. st. Warszawy Kodeksu Etyki pracowników Urzędu m. st. Warszawy;
- Zarządzenie nr 863/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia w Urzędzie m.st. Warszawy Procedury reagowania na zidentyfikowane przypadki nadużyć, w tym korupcji w Urzędzie m.st. Warszawy;
- Zarządzenie nr 828/2015 z późn.zm. Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie zarządzania ryzykiem w m.st. Warszawie;

¹ Zmiany Zarządzenia nr 864/2019 Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Prezydenta m. st. Warszawy ds. etyki i polityki antykorupcyjnej wprowadzone zarządzeniem nr 181/2021 z 11 lutego 2021 r. oraz nr 1837/2023 z 21 grudnia 2023 r.

- Zarządzenie nr 864/2019 Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Prezydenta m.st. Warszawy ds. etyki i polityki antykorupcyjnej (z późn. zm.);
- Zarządzenie nr 94/2020 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie nadania wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Biura Zgodności Miasta Stołecznego Warszawy (z późn. zm.).

Stosowanie przyjętych w pakiecie antykorupcyjnym reguł ma na celu budowanie wizerunku Urzędu m.st. Warszawy jako instytucji działającej w sposób uczciwy, przejrzysty oraz dbający o ciągłe podnoszenie zaufania mieszkańców.

Kierownictwo Urzędu m.st. Warszawy, przy wsparciu Pełnomocnika ds. etyki i polityki antykorupcyjnej m. in. wprowadza rozwiązania zapobiegające nadużyciom, w tym korupcji oraz zapewnia środki organizacyjne, kadrowe i techniczne umożliwiające ich przestrzeganie, sprawuje także właściwy nadzór nad skutecznością wdrożonego systemu przeciwdziałania nadużyciom. Dyrektorzy biur Urzędu m.st. Warszawy, burmistrzowie dzielnic m.st. Warszawy (wspierani przez koordynatorów ds. etyki i polityki antykorupcyjnej w urzędach dzielnic) oraz kierownicy jednostek m.st. Warszawy aktywnie przeciwdziałają nadużyciom, w tym korupcji, poprzez wdrożenie i realizację procedur oraz podejmowanie działań prewencyjnych i korygujących.

Obowiązujące w Urzędzie m.st. Warszawy normy etyczne, stanowią wyraz kontroli zarządczej w obszarze przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania wśród wszystkich pracowników Urzędu. Jako takie pozostają też w ścisłym związku z obowiązkami, jakie na pracowników samorządowych, nakłada ustawa z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

Z kolei Procedura reagowania na zidentyfikowane przypadki nadużyć, w tym korupcji w Urzędzie m.st. Warszawy wyznacza sposób w jaki pracownicy Urzędu m.st. Warszawy zgłaszają wszelkie przypadki nadużyć, w tym korupcji w Urzędzie m.st. Warszawy. Pracownicy jednostek m.st. Warszawy zgłaszają swoje uzasadnione podejrzenia zgodnie z procedurą opracowaną i wprowadzoną przez kierownika jednostki m.st. Warszawy w danej jednostce.

Pełnomocnik Prezydenta m.st. Warszawy ds. etyki i polityki antykorupcyjnej został powołany zarządzeniem nr 864/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 22 maja 2019 r. stanowiąc wsparcie zarówno dla Prezydenta m.st. Warszawy w zakresie całościowego podejścia do zarządzania ryzykiem korupcyjnym, jak i wszystkich pracowników Urzędu poprzez kształtowanie postaw, promowanie

właściwego zachowania, prowadzenie szkoleń, udzielanie porad i wyjaśnień w zakresie standardów etycznych, polityki gościnności i kontaktów zewnętrznych.

Biuro Zgodności, będące wewnętrzną komórką organizacyjną Urzędu m.st. Warszawy w zakresie swych kompetencji realizuje m.in. koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem w m.st. Warszawie, doskonalenie procesu przeciwdziałania nadużyciom, w tym korupcji, zapewnienie kanału komunikacji do zgłaszania informacji o nieprawidłowościach i nadużyciach, doskonalenie i pieczę nad realizacją polityki antykorupcyjnej, koordynowanie działań w zakresie funkcjonowania Kodeksu Etyki pracowników Urzędu m.st. Warszawy i nadzór nad realizacją Procedury reagowania na zidentyfikowane przypadki nadużyć, w tym korupcji w Urzędzie, doskonalenie i kontrolę nad systemem raportowania incydentów, w tym korupcyjnych oraz naruszeń standardów etycznych. Wykonuje zadania związane ze zbieraniem i rejestracją oświadczeń majątkowych, o prowadzeniu działalności gospodarczej i lustracyjnych, współpracuje z organami państwowymi w przypadku nadużyć, w tym korupcji w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych m.st. Warszawy.

Stosowanie przyjętych w pakiecie antykorupcyjnym reguł jest potwierdzeniem deklaracji najwyższego kierownictwa i świadczy o konsekwentnym i transparentnym stosowaniu polityki braku tolerancji wobec nadużyć, w tym korupcji w Mieście Stołecznym Warszawa.

Rok 2023 był trzecim pełnym rokiem funkcjonowania systemu, któremu jednocześnie towarzyszył przegląd obowiązujących w m.st. Warszawy procedur i mechanizmów służących zarządzaniu ryzykiem nadużyć, w tym korupcji. W okresie sprawozdawczym działania w ramach polityki antykorupcyjnej obejmowały bezpośrednio lub pośrednio:

- 40 biur (w tym Urząd Stanu Cywilnego m.st. Warszawy),
- 18 urzędów dzielnic,
- 1 010 jednostek m. st. Warszawy rozumianych jako jednostki organizacyjne m. st. Warszawy oraz jednostki sektora finansów publicznych nadzorowanych przez Prezydenta m. st. Warszawy, posiadające osobowość prawną i działające w oparciu o odrębne przepisy,

Działania szkoleniowe i konsultacyjne

Upowszechnianie zasad etycznych w Urzędzie m.st. Warszawy odbywało się poprzez przeprowadzanie szkoleń, zarówno dla mniejszych grup, jak i wszystkich pracowników Urzędu. Celem szkoleń jest wyeliminowanie luk kompetencyjnych pracowników, uwrażliwienie na wybrane kwestie

natury etycznej oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów, z którymi pracownik samorządowy mierzy się w codziennej pracy.

W 2023 r. obowiązkowymi szkoleniami antykorupcyjnymi objęto:

- 1 054 osób w ramach adaptacji nowozatrudnionych pracowników,
- 346 osób w ramach służby przygotowawczej,
- 106 osób w ramach adaptacji kadry kierowniczej,

W ramach działań profilaktycznych i podnoszących świadomość w zakresie etyki i polityki antykorupcyjnej realizowane były szkolenia w formie webinarów, w których udział wzięli:

- „Świąteczny króliczek” – 319 osób,
- „Konflikt interesów” – 328 osób,
- „Debata Mikołajów” – 234 osoby,
- „Bądź świadomym uczestnikiem gry” – 405 osób,
- „Działalność gospodarcza urzędnika, o czym należy pamiętać” – 200 osób
- szkolenie dla pracowników jednostki budżetowej m.st. Warszawy – 27 osób,

Pełnomocnik ds. etyki i polityki antykorupcyjnej, w trybie indywidualnym, prowadził konsultacje w sprawach sygnalizowanych przez kierowników biur i zarządy dzielnic.

Na portalu wewnętrznym Urzędu m.st. Warszawy PortUM pod zakładką Q&A – załączono 4 webinaria przeprowadzone przez pracowników Wydziału Etyki i Polityki Antykorupcyjnej oraz prezentację ze szkolenia prowadzonego przez pracownika Zespołu Analiz.

Rejestr korzyści i konfliktu interesów

Kodeks Etyki pracowników Urzędu m. st. Warszawy zakazuje przyjmowania korzyści (m.in.: upominków, świadczeń, dowodów wdzięczności) od klientów i interesariuszy. W sytuacjach szczególnych, dopuszcza się przyjmowanie okazjonalnych, drobnych upominków (kwiaty, produkty spożywcze, o krótkim terminie przydatności, materiały promocyjne lub informacyjne), których wartość nie przekracza 100 zł. Fakt otrzymania korzyści o wartości przekraczającej 100 zł odnotowuje się w Rejestrze korzyści na podstawie Deklaracji korzyści. W 2023 r. zarejestrowano 9 oświadczeń dotyczących otrzymania upominków.

Konflikt interesów to sytuacja, w której interes prywatny mógłby wpływać na decyzje publiczne. Istotnym sposobem niedopuszczania do powstania konfliktu interesów jest zobowiązanie

pracowników Urzędu do bieżącej oceny możliwości jego zaistnienia. W sytuacji, gdy pracownik Urzędu uzna, że może zaistnieć konflikt interesów, zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym bezpośredniego przełożonego, celem podjęcia adekwatnych działań.

Przypadki konfliktu interesów ujawnione w 2023 r. dotyczyły:

- konflikt interesów wynikający z art. 24 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) – 1,
- konflikt interesów wynikający z posiadania nieruchomości na terenie m.st. Warszawy, w tym roszczeń z tytułu dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. poz. 279 oraz z 1985 r. poz. 99) – 5,
- na podstawie zgłoszeń w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego – 4,

Kanał zgłoszeń wewnętrznych i działania następne

Na wstępie należy zaznaczyć, że w dalszym ciągu do polskiego porządku krajowego nie zostały implementowane przepisy unijne wynikające z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz. U. UE. L z dnia 26 listopada 2019 r.).

Niezależnie od powyższego, w Urzędzie m.st. Warszawy na podstawie Procedury reagowania na zidentyfikowane przypadki nadużyć, w tym korupcji w Urzędzie m. st. Warszawy funkcjonuje kanał zgłoszeń umożliwiający pracownikom Urzędu, jednostek m.st. Warszawy, klientom, tj. mieszkańcom Warszawy, kontrahentom, osobom/podmiotom współpracującym z Urzędem m.st. Warszawy zgłaszanie naruszenia prawa (nadużycia, w tym podejrzenia korupcji pracowników Urzędu m.st. Warszawy lub jednostek m.st. Warszawy) poprzez tzw. Bezpieczną Linie:

- elektronicznie na adres email: uczciwyurząd@um.warszawa.pl,
- pisemnie na adres korespondencyjny: Pełnomocnik Prezydenta m.st. Warszawy ds. etyki i polityki antykorupcyjnej,
- telefonicznie do Pełnomocnika Prezydenta m.st. Warszawy ds. etyki i polityki antykorupcyjnej,
- na wniosek zgłaszającego złożony za pośrednictwem ww. kanałów, poprzez bezpośrednie spotkanie w ustalonym terminie.

Wskazane rozwiązanie stanowi więc rozwiązanie tymczasowe, do momentu wejścia w życie ustawy krajowej.

W 2023 r. wpłynęło 59 zgłoszeń podejrzeń nadużyć i nieprawidłowości, które poddano weryfikacji. Zgłoszenia dotyczyły funkcjonowania:

- biur Urzędu - 20,
- urzędów dzielnic - 28,
- jednostek – 11.

Liczba ww. zgłoszeń w 2023 r. w stosunku do 2022 r. wzrosła o 20 przypadków (z 39 w roku 2022, do 59 zgłoszeń w roku 2023), co wskazuje na rosnącą świadomości znaczenia tego elementu w ramach polityki antykorupcyjnej.

W 2023 r. pracownicy Urzędu zidentyfikowali 4 przypadki próby wręczenia korzyści w zamian za określone działania. W zgłoszonych sytuacjach zrealizowano wymagane procedury reagowania, w tym przesłano do organów ścigania zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa.

Efektywność systemu antykorupcyjnego

Obowiązujące w tym zakresie w Urzędzie m. st. Warszawy postanowienia Polityki antykorupcyjnej m.st. Warszawy oraz Procedury reagowania na zidentyfikowane przypadki nadużyć, w tym korupcji w Urzędzie m.st. Warszawy dotychczas można było uznać za odpowiednie i wystarczające.

Działania szkoleniowe oraz bieżące wsparcie udzielane pracownikom pozwalały na upowszechnianie właściwych postaw antykorupcyjnych oraz bezkompromisowe reagowanie na próby nadużyć.

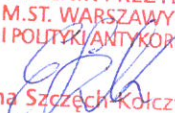
W Urzędzie realizowane są działania na rzecz etyki mające na celu zapobieganie ryzyku występowania korupcji. Stosowane są środki doradcze, monitorowanie i zapewnienie zgodności. Odpowiedniemu kształtowaniu kultury antykorupcyjnej w Urzędzie sprzyjają uregulowania zgodne z antykorupcyjnymi standardami Unii Europejskiej dotyczące kwestii: polityki prezentowej oraz postępowania w warunkach konfliktu interesów; mechanizmów promowania i podnoszenia świadomości w zakresie uczciwości; specjalnej funkcji poufnego doradztwa w celu zapewnienia kierownictwu Urzędu, jaki i pracownikom, porad w zakresie uczciwości, konfliktów interesów i zapobiegania korupcji.

Przyjęte regulacje i rozwiązania ukierunkowane zostały, w szczególności na osiągnięcie efektu synergii poprzez integrację skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania zjawiskom korupcyjnym, wdrożenia zintegrowanej matrycy oceny ryzyka korupcji oraz koordynację współpracy struktur miasta z organami państwowymi w obszarze antykorupcji.

W najbliższym czasie działalność Pełnomocnika oraz Biura Zgodności, w dużej mierze ukierunkowana będzie na wdrożenie wymogów ustanowionych przez przepisy krajowe implementujące Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. W związku z wdrożeniem ww. przepisów dokonany zostanie również przegląd i ewentualna aktualizacja pozostałych regulacji wewnętrznych tworzących system antykorupcyjny. W związku z powyższym ponowione zostanie również szacowanie ryzyka korupcyjnego na poszczególnych stanowiskach oraz doskonalone będą wewnętrzne mechanizmy zarządzania ryzykiem korupcji w m.st. Warszawie.

Proces ten poprzedzony będzie konsultacjami i wymianą doświadczeń z innymi samorządami, w szczególności w ramach współpracy z Unią Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza. Planowane jest utrzymanie roli i kompetencji koordynatorów ds. etyki i polityki antykorupcyjnej w dzielnicach, czyniąc ich ważnym wsparciem dla zarządów dzielnic.

Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach oraz istotnym znaczeniu szkoleń w procesie zwiększania świadomości pracowników Urzędu, poszerzony zostanie ich zakres przedmiotowy oraz liczba. Z udziałem Biura Zgodności prowadzone będą kolejne spotkania dla poszczególnych biur oraz dzielnic, w tym dotyczące tzw. sygnalistów, mając na celu wspieranie etycznej kultury organizacyjnej Urzędu.

PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA
M.ST. WARSZAWY
DS. ETYKI I POLITYKI ANTYKORUPCYJNEJ

Ewelina Szczęch-Kolczyńska

